

Selv om det var svært, lærte jeg at fokusere på de gode oplevelser med min mor

Karens mor havde brystkræft

– Som lille troede jeg,

AT JEG KUNNE REDDE HENDE

Karen var seks år, da hendes mor fik brystkræft, og 19 år, da moren døde af sygdommen. En barndom med en alvorligt syg mor påvirkede Karen meget, og først som voksen har hun fået bearbejdet de barske oplevelser – blandt andet ved at skrive svar til sin mors digte.

AF BRITT NØRBAK FOTO: MEW OG PRIVAT

Som stor teenager var Karen Troldeborg en aften alene hjemme i Aarhus med sin kræftsyge mor. Moren gav udtryk for, at hun var sulten, og derfor smurte Karen en leverpostejmad til hende. Men lugten af maden gav moren kvalme, og hun bad Karen om at fjerne tallerknen. Det blev Karen sur over og smækkede med døren. Den episode fik stor betydning for Karen fremover.

– Jeg fik så dårlig samvittighed over, at jeg blev ”teenage-sur” og ikke kunne sætte mig selv og mine sårede følelser til side. Min reaktion fik mig i mange år til at tænke dårligt om mig selv, og der er nogle øjeblikke fra min mors sidste tid, hvor jeg ville ønske, at jeg havde reageret anderledes. To uger før sin død kaldte

Karin sammen med mor Kirsten.

hun mig ind i soveværelset, højst sandsynligt for at sige nogle sidste ord til mig. Det bad jeg hende om at lade være med, for jeg ville ikke høre det. Jeg har ikke tal på, hvor mange gange jeg efterfølgende har grublet over, hvad hun mon ville have sagt, fortæller 34-årige Karen.

Under parykken var noget svært

Heldigvis har Karen også utallige gode oplevelser at tænke tilbage på. Hendes mor, Kirsten, var mor til tre, præstekone og travl jurist, da hun i 1987 fik brystkræft. Først i det ene bryst og senere i det andet. Fra 1987 til 1990 svævede hun mellem liv og død, men i 1992 blev hun erklæret kræftfri. Karen oplevede, at

Fra Over Revet, Langt Ude

– Kirstens digte,
Karens svar

Med hænderne griber jeg om ugens korte dage holder dem tæt ind til kroppen slipper og lader dem løbe linen ud

Kirsten Troldborg

I soveværelset vil du sige mig et eller andet vigtigt noget du vil have mig til at huske men jeg vil ikke høre tale om flere sidste ord og nu kan jeg spekulere til døde

Karen Troldborg

Karen er sangskriver og musiker og har sat musik til flere af digtene i digtsamlingen.

sygdommen ændrede hendes mor, der fra at have været meget travl nu opholdt sig mere hjemme og var meget nærværende, når Karen kom fra skole.

Kirsten skrev meget og læste sine romaner, noveller og digte op for Karen. Den tid sammen gjorde dem meget tætte, men at opleve sin mor være syg, skaldet og få fjernet begge bryster påvirkede naturligvis også Karen.

– Som lille pige troede jeg, at min mor ville klare den, og at jeg kunne redde hende, blandt andet hvis jeg løb rigtig hurtigt over togs Skinnerne. Jeg var ikke bange for at miste min mor, men jeg satte mig af og til ind i min fars præstekåbe med en lommelygte og spekulerede over døden. Jeg sad også ofte hos mor i hendes seng og sang salmer for hende. Hun sagde, at jeg ”sang døden ud af sengen”, og det var jeg meget glad og stolt over, men det var også et enormt ansvar at få, fortæller Karen.

– Jeg vidste, at der under mors paryk og brystproteser var noget svært. Jeg kunne mærke, at hun følte skam og angst, og hun tog altid brystproteserne på, når jeg kom hjem fra skole, hvis hun havde siddet med sine ar i haven og solet sig.

Bange for at miste igen

Da Karen var 19 år og gik i 3. g, blev hendes mor syg igen. Brystkræften havde spredt sig til maven.

Hun sagde, at jeg ”sang døden ud af sengen”, og det var jeg meget glad og stolt over

– Det var ubeskriveligt hårdt. Der gik kun to-tre måneder, fra hun fik konstateret spredning, til hun døde. Det var vanskeligt at dele sorgen med mine venner, der ikke kendte til at miste en forælder, så jeg prøvede selv på at komme videre i mit unge liv. Jeg var i perioder meget ked af det og savnede min mor. Det påvirkede mit kærlighedsliv, og jeg kunne ikke få et parforhold til at fungere, fordi jeg var bange for at miste igen, fortæller Karen.

Da hun mange år senere mødte sin nuværende mand, foreslog han, at hun opsogte en psykolog – fordi hun græd meget, savnede sin mor og følte, at underlaget var revet væk under hende.

– Psykologen gav mig diagnosen posttraumatisk stress-syndrom. Det var dejligt at få sat ord på, og det var godt at tale om mine oplevelser. Det var, som om jeg ubevidst blev ved med at være 19 år og føle, at jeg havde svigtet min syge mor. Psykologen rådede mig til at holde op med at gå ind i de triste følelser, og selv om det var svært, lærte jeg at fokusere på de gode oplevelser med min mor i stedet

for de få, hvor jeg følte, at jeg burde have opført mig anderledes, siger Karen.

Bro over tid og død

Udover hjælp fra psykologen og hjælp og støtte fra sin mand, fandt Karen også en anden måde at komme videre på. Hun genlæste sin mors digte, der handler om brystkræftforløbet.

– Jeg besluttede mig for at svare på mors digte ved at skrive mine egne digte. Jeg ville finde ud af, hvordan vores historier hang sammen. Jeg fandt også en gammel diskette med hendes dagbog, og det var vildt og rørende at læse hendes tanker. Jeg skrev digte hver dag i et halvt år, og det var forløsende for mig at få fornemmelsen af, at ordene byggede bro på tværs af tiden og døden.

Resultatet blev digtsamlingen *Over Revet, Langt Ude*, som udkom i september og er Kirstens digte og Karens svar. Tidligere i år blev Karen gift med Kristian. Hun var ikke ked af på sin bryllupsdag, at hendes mor ikke kunne være med.

– Jeg føler, hun alligevel er med mig nu som en levende del af mig og mine ord og tanker, og det er jeg glad for. Jeg er et godt sted i mit liv. Jeg tænker da over og er ængstelig for selv at skulle få brystkræft, og derfor har jeg valgt at indgå i et screeningsforløb. Men jeg er i gang med at stifte min egen familie og trykke base, og det fylder mest hos mig. ●